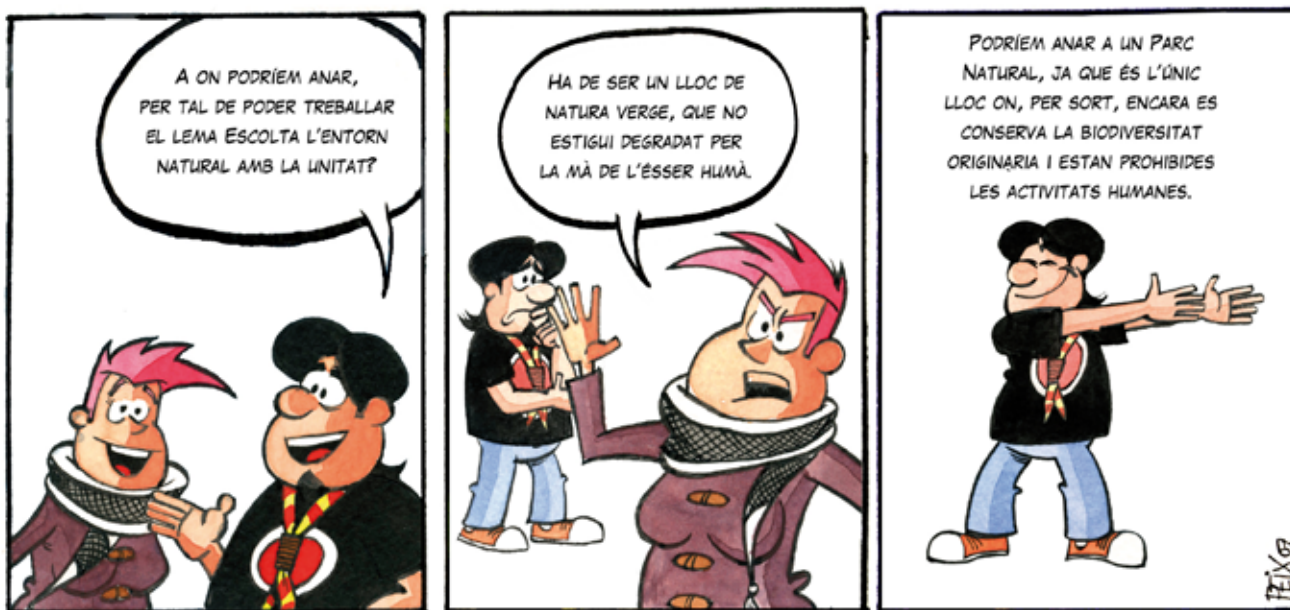

EL CAUDETOTS

ESCOLTA
l'entorn natural

ANEM A L'ENTORN NATURAL!

Aquesta visió de l'entorn natural, que sovint tenim, xoca amb aquestes paraules de l'Enric Tello*:

Cal abandonar l'errònia creença que la protecció d'espais naturals ha de consistir en la retirada de qualsevol forma d'intervenció o presència humana en els mateixos, per tal de "retornar-los" a un suposat estat "natural" originari. Aquesta visió ha tingut un efecte pervers: més enllà de la frontera dels espais "naturals" protegits, les accions humanes sobre la resta del territori poden desenvolupar-se sen-

se límits ni miraments, atès que la preservació de la diversitat biològica ja estaria garantida (Enric Tello, Vint-i-cinc idees i algunes propostes per a una nova cultura del territori).

No estarem deixant de banda la major part del territori? No estarem contribuint a formar en els nois i noies una visió estreta de l'entorn natural i del que ha de ser la conservació de la natura? Davant les visions dicotòmiques de natural/artificial, llencem la provocació d'una visió integrada que implica una profunda transformació social.

* doctor en Història Contemporània y catedràtic del Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Universitat de Barcelona. Membre d'Ecologistes en Acció i de la Fundació para la Nueva Cultura del Agua.

ELS BOSCOS HAN DE SER HUMANITZATS

Fins als anys 50 del segle XX, els nostres boscos eren intensament explotats per a aconseguir energia a partir de la biomassa, en forma de llenya o de carbó vegetal. Amb l'aparició de la bombona de butà, els nostres avis van passar a fer servir cuines de gas i els boscos van quedar abandonats. Aquest fet, sumat a l'abandó de l'agricultura en extenses àrees del territori en què no es podien aplicar les tècniques modernes de la mecanització agrícola, va generar la re-colonització dels espais abandonats pels boscos, i ara comptem amb un país molt forestal.

Si ens fixem bé, la recuperació dels boscos va ser possible gràcies a dues transformacions econòmiques gens sostenibles: l'ús dels combustibles fòssils i l'agricultura industrial. Però el gas natural, a l'igual que el petroli, és un recurs finit. Segons les previsions, ben aviat entrarem en una època de restriccions degut al continu augment de la demanda i la progressiva disminució de l'oferta per l'esgotament dels pous. Què passarà quan s'hagi esgotat el gas natural d'Argèlia i Rússia? Com ens escalfarem?

La resposta a aquesta pregunta implica diverses estratègies: en primer lloc, la reducció del consum tot aïllant bé les cases per evitar fugues de calor, aprofitant al màxim l'energia solar fent edificis bioclimàtics, instal·lant plaques solars tèrmiques per escalfar l'aigua, utilitzant cuines solars i aprofitant les hores de llum natural per a fer les nostres activitats. Però caldrà també tornar a contemplar els boscos com a font d'energia.

El gas natural no és la única matèria prima que està a punt d'esgotar-se: el petroli (base dels productes fets amb plàstic), així com els principals metalls estan també prop de l'esgotament de les reserves mundials. En el futur caldrà trobar substituïts als plàstics i als metalls més habituals, a partir l'ús sostenible de la biomassa local, és a dir, tornar a explotar els nostres boscos, però fer-ho a un ritme que permeti el seu manteniment al llarg del temps. I caldrà ser molt curosos per tal de preservar la rica biodiversitat dels boscos mediterranis, evitant convertir-los en mers monocultius d'arbres arrengrats.

L'AGRICULTURA HA DE SER NATURALITZADA

La nostra agricultura mecanitzada i que utilitza massivament els productes agro-químics és fortament petro-dependent, i l'importació d'aliments des de països llunyans també. Així doncs, què farem quan el preu de l'"or negre" comenci a pujar exponencialment degut a l'esgotament de les reserves mundials i a l'augment continu de la demanda? La resposta haurà de ser la mateixa que en el cas anterior: tornar a dependre dels recursos locals. En el cas de l'agricultura, això vol dir que hem d'optar per la producció ecològica, que no es basi en els productes fertilitzants fets amb petroli, sinó en mantenir i potenciar la fertilitat pròpia de la terra. Cal cercar cicles tancats de matèria i nutrients a nivell local. Una agricultura

agroecològica, a més, portarà beneficis per a la nostra salut i afavorirà una major biodiversitat. Efectivament, davant els "deserts verds" que són els grans monocultius actuals, l'agricultura ecològica implica una major diversitat de cultius a cada territori i la cerca de les interaccions positives amb la fauna i la flora autòctons.

Així, l'entorn natural, avui dividit entre conreus industrials i boscos no explotats gràcies a un model basat en l'importació de combustibles fòssils, haurà de ser demà un mosaic de boscos i conreus, tots ells explotats de manera sostenible gràcies a un model basat en el decreixement i els recursos locals.

Visiteu la web del Cau de Tots: www.escoltesigues.cat/elcaudetots